



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 252/08-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 12. augusta 2008 predbežne prerokoval sťažnosť JUDr. Ing. K. M., K., zastúpeného advokátkou JUDr. I. R., K., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 12 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Ministerstva financií Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. MF/00896/2008-244 a postupom sekcie kontroly a boja proti korupcii Úradu vlády Slovenskej republiky v konaní vedenom pod č. 1473-2/2008/IP-52/OPS a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť JUDr. Ing. K. M. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 6. mája 2008 doručená sťažnosť JUDr. Ing. K. M., K. (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 12 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Ministerstva financií Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo financií“) v konaní vedenom pod sp. zn.

MF/00896/2008-244 a postupom sekcie kontroly a boja proti korupcii Úradu vlády Slovenskej republiky (ďalej len „úrad vlády“) v konaní vedenom pod č. 1473-2/2008/IP-52/OPS.

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že:

„Sťažovateľ podal sťažnosť zo dňa 11. 1. 2008 na nesprávny postup MF SR pri rozhodovaní v 13 začatých konaniach o zamietnutí 13 žiadostí o obnovu konania - nevysporiadame sa s dôvodmi a dôkazmi uvedenými sťažovateľom podľa ust. § 30 ods. 3, 8 v spojení s ust. § 52 ods. 5 a 7 zákona č. 511/1992 Zb. na Ministerstvo financií Slovenskej republiky.

Listom zo dňa 16. 1. 2008 sp. zn. MF/00896/2008-244 MF SR vrátilo sťažovateľovi podanie.

Sťažovateľ podal žiadosť zo dňa 11. 2. 2008 o kontrolu nesprávneho vybavenia (nevybavenia) sťažnosti orgánom verejnej správy - MF SR (vrátenie podania č. j. MF700896/2008-244 zo dňa 16. 1. 2008) na Úrad vlády SR, Odbor petícií a sťažností.

Úrad vlády SR oznámením o postúpení podania sp. zn. 1473-2/2008/IP-52/OPS zo dňa 4. 3. 2008 oznámil sťažovateľovi, že jeho žiadosť postúpil na Ministerstvo financií SR. Predmetné oznámenie bolo doručené sťažovateľovi dňa 6. 3. 2008. (...)

Zo skutočností uvedených v článku č. I. tejto sťažnosti a ustanovení právnych predpisov citovaných v článku II. tejto sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ sa domáhal zákonom predpísaným spôsobom (Zákon č. 152/1998 Z. z. o sťažnostiach) svojho práva, ktoré mu tento zákon dáva. V súlade s ustanoveniami Zákona č. 152/1998 Z. z. bolo povinnosťou príslušného orgánu sa podaním sťažovateľa zaoberať spôsobom, ktorý ustanovuje tento zákon a o spôsobe jeho vybavenia sťažovateľa vyrozumiť.

Sťažovateľ považuje za nevyhnutné zdôrazniť skutočnosť, že podaním zo dňa 11. 1. 2008 sa obrátil v súlade s ustanovením § 11 ods. 1 so sťažnosťou na orgán príslušný na vybavenie sťažnosti. Podľa ustanovenia § 11 ods. 1 bolo týmto orgánom príslušným na vybavenie sťažnosti vedúci orgánu verejnej správy.

Ako vyplýva z doposiaľ uvedených skutočností, táto sťažnosť nebola postupom predpísaným zákonom č. 152/1998 Z. z. vybavená.

Dôvodom jej nevybavenia je skutočnosť, že sťažovateľ je ako to vyplýva z listu

odporcu v 2. rade súdny exekútor, teda orgán verejnej moci.

Zo sťažností však vyplýva, že sťažovateľ podával sťažnosť odporcovi v 2. rade nie v postavení exekútora, ale sťažoval sa na ponížovanie svojich práv daňového subjektu - účastníka konania Kto je daňovým subjektom vyplýva z ustanovenia § 5 ods. 1 zákona č. 511/1992 Zb.

Je nesporné, že sťažovateľ je daňovým subjektom - daňovníkom. Ako taký má všetky práva daňového subjektu, ktoré daňovým subjektom priznáva zákon č. 511/1992 Zb., vrátane práv, ktoré mu zaručuje zákon o sťažnostiach, vrátane práva podávať sťažnosť a domáhať sa ňou ochrany svojich práv a právom chránených záujmov a upozorňovať na konkrétne nedostatky, najmä na porušenie právnych predpisov, ktorých odstránenie si vyžaduje zásah orgánu verejnej správy.

Žiadne ustanovenie zákona č. 511/1992 Zb., ani zákona o sťažnostiach nevylučuje možnosť, aby fyzická osoba, ktorá má postavenie verejného činiteľa v inom konaní, v ktorom jej práva a povinnosti nie sú definované jej postavením súdneho exekútora nemohla využívať prostriedky ochrany, ktoré zákon každému účastníkovi takéhoto konania poskytuje.

Nakoniec, táto skutočnosť vyplýva aj z článku 12 ods. 2 Ústavy SR, podľa ktorého základné práva a slobody sa zaručujú na území SR aj bez ohľadu na iné postavenie.

Podľa ustanovenia tohto článku - nikoho nemožno z týchto dôvodov poškodzovať, znevýhodňovať alebo znevýhodňovať.

Je však nesporné, že odporca v 2. rade sťažovateľa z dôvodu jeho postavenia poškodil a znevýhodnil tým, že mu uprel právo podávať sťažnosti na porušovanie svojich práv, ktoré má ako subjekt v právnych vzťahoch, v ktorých nevystupuje ako orgán verejnej moci.“

Sťažovateľ žiada, aby ústavný súd rozhodol týmto nálezom:

„Právo sťažovateľa na inú právnu ochranu zakotvené v článku 46 ods. 1 Ústavy SR v spojení s článkom 12 ods. 2 Ústavy SR, postupom Úradu vlády Slovenskej republiky, Sekcia kontroly a boja proti korupcii vo veci sp. zn. 1473-2/2008/IP-52/OPS bolo porušené.

Právo sťažovateľa na inú právnu ochranu zakotvené v článku 46 ods. 1 Ústavy SR v spojení s článkom 12 ods. 2 Ústavy SR, postupom Ministerstva financií Slovenskej

republiky vo veci sp. zn. MF/0089672008-244 bolo porušené.

Ústavný súd Slovenskej republiky zakazuje Úradu vlády Slovenskej republiky, Sekcia kontroly a boja proti korupcii, aby vo veci vedenej na Úrade vlády Slovenskej republiky, Sekcia kontroly a boja proti korupcii pod sp. zn. 1473-2/2008/IP-52/OPS porušovať namietané práva sťažovateľa.

Ústavný súd Slovenskej republiky zakazuje Ministerstvu financií Slovenskej republiky, aby vo veci vedenej na Ministerstve financií Slovenskej republiky vo veci sp. zn. MF/00896/2008-2004 porušovať namietané práva sťažovateľa.

Odporcovia sú povinní nahradiť sťažovateľovi všetky trovy tohto konania.“

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Skúma pritom tak všeobecné, ako aj osobitné náležitosti návrhu (sťažnosti) podľa ustanovenia § 49 až § 56 zákona o ústavnom súde vrátane okolností, ktoré by mohli byť dôvodom na jeho odmietnutie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 12 ods. 2 ústavy základné práva a slobody sa zaručujú na území Slovenskej republiky všetkým bez ohľadu na pohlavie, rasu, farbu pleti, jazyk, vieru a náboženstvo, politické, či iné zmýšľanie, národný alebo sociálny pôvod, príslušnosť k národnosti alebo etnickej skupine, majetok, rod alebo iné postavenie. Nikoho nemožno z týchto dôvodov poškodzovať, zvýhodňovať alebo znevýhodňovať.

Podľa § 11 ods. 1 zákona č. 152/1998 Z. z. o sťažnostiach (ďalej len „zákon o sťažnostiach“) na vybavenie sťažnosti je príslušný vedúci orgánu verejnej správy. Ak sťažnosť smeruje proti vedúcemu tohto orgánu, vybavuje ju najbližší nadriadený orgán. Ak taký orgán nie je, na vybavenie sťažnosti v oblasti štátnej správy je príslušný ústredný orgán štátnej správy na kontrolu vybavovania sťažností.

Podľa § 7 ods. 1 zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o organizácii činnosti vlády“) Ministerstvo financií Slovenskej republiky je ústredným orgánom štátnej správy pre oblasť financií, daní a poplatkov.

Podľa § 24 ods. 1 zákona o organizácii činnosti vlády Úrad vlády Slovenskej republiky je ústredným orgánom štátnej správy (...) aj pre kontrolu vybavovania petícií a sťažností.

Podľa § 1 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 10/1996 Z. z. o kontrole v štátnej správe v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o kontrole v štátnej správe“) kontrolu plnenia úloh štátnej správy vykonávajú

- a) Úrad vlády Slovenskej republiky (ďalej len „úrad vlády“),
- b) iné orgány štátnej správy (§ 6) (ďalej len „orgány kontroly“).

Podľa § 1 ods. 2 zákona o kontrole v štátnej správe orgány kontroly uvedené v odseku 1 vykonávajú vonkajšiu kontrolu v rozsahu svojej pôsobnosti vymedzenej osobitnými predpismi a vnútornú kontrolu ako súčasť plnenia svojich úloh v príslušnom odvetví štátnej správy.

Podľa § 2 ods. 1 písm. d) zákona o kontrole v štátnej správe úrad vlády vykonáva kontrolu vybavovania petícií a sťažností.

Podľa § 3 písm. a) zákona o kontrole v štátnej správe kontrolná pôsobnosť úradu vlády podľa § 2 sa vzťahuje na ministerstvá a ostatné ústredné orgány štátnej správy, im podriadené orgány, ako aj na iné štátne orgány, ak osobitné predpisy neustanovujú inak.

Podľa § 6 ods. 1 písm. a) zákona o kontrole v štátnej správe iné orgány štátnej správy podľa tohto zákona sú ministerstvá a ostatné ústredné orgány štátnej správy.

Podľa § 7 ods. 1 zákona o kontrole v štátnej správe orgány kontroly sú povinné vytvoriť v rámci svojej pôsobnosti funkčný systém vnútornej kontroly.

Podľa § 7 ods. 4 písm. b) zákona o kontrole v štátnej správe orgány kontroly v rámci vnútornej kontroly a v rozsahu svojej pôsobnosti kontrolujú najmä vybavovanie petícií, sťažností, oznámení a podnetov a podľa vecnej príslušnosti ich aj prešetrujú.

Pri prerokovaní časti sťažnosti pre namietané porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 12 ods. 2 ústavy postupom ministerstva financií ústavný súd vychádzal z princípu subsidiarity svojho konania o sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva alebo slobody, v dôsledku ktorého je o nej ústavný súd oprávnený konať len vtedy, keď sťažovateľ nemá k dispozícii účinný právny prostriedok nápravy pred iným orgánom štátu. Ústavný súd už predtým rozhodol, že nemá právomoc konať o návrhu fyzickej osoby alebo právnickej osoby na vyslovenie porušenia jej základných práv, ak im poskytuje ochranu právny poriadok použitím opravného alebo iného právneho prostriedku pred iným orgánom verejnej moci (obdobne napr. II. ÚS 250/03, III. ÚS 51/07).

Zistené skutočnosti boli podkladom pre záver ústavného súdu o tom, že sťažnosť v tejto časti bolo potrebné odmietnuť pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie (napr. III. ÚS 178/08, II. ÚS 276/08).

Vo zvyšnej časti sťažnosti sťažovateľ namietal porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 12 ods. 2 ústavy postupom úradu vlády v súvislosti s neprešetrením jeho sťažnosti na postup ministerstva financií.

Z namietaného listu úradu vlády č. 1473-2/2008/IP-52/OPS zo 4. marca 2008 okrem iného vyplýva:

«Po posúdení predmetu podaní uvádzame, že vecná pôsobnosť Úradu vlády SR v oblasti vybavovania petícií a sťažností je stanovená zákonom č. 575/2001 Z. z. a zákonom č. 10/1996 Z. z. o kontrole v štátnej správe v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 10/1996 Z. z.“). Podľa ustanovenia § 24 ods. 1 zákona č. 575/2001 Z. z. je Úrad vlády SR ústredným orgánom štátnej správy pre kontrolu vybavovania petícií a sťažností. Podľa § 2 ods. 1 písm. d) zákona č. 10/1996 Z. z. tento úrad vykonáva aj kontrolu vybavovania petícií a sťažností, pričom podľa § 3 písm. a) citovaného zákona sa kontrolná pôsobnosť Úradu vlády SR na výkon kontroly podľa § 2 vzťahuje na ministerstvá a ostatné ústredné orgány štátnej správy, im podriadené orgány, ako aj na iné štátne orgány, ak osobitné predpisy neustanovujú inak.

Vaše námietky v podaniach zaslaných na Úrad vlády SR smerovali proti postupu DR SR Banská Bystrica, ktoré je v zriaďovateľskej pôsobnosti MF SR a samostatnému oddeleniu sťažnosti MF SR, ktoré je súčasťou organizačnej štruktúry tohto ministerstva. Vzhľadom na vyššie uvedené dôvody, nie jej na vykonávanie kontroly týchto orgánov vecne príslušná sekcia kontroly a boja proti korupcii Úradu vlády SR. V zmysle § 6 ods. 1 písm. a) zákona č. 10/1996 Z. z. takúto kontrolu vykonávajú iné orgány štátnej správy (podľa § 1 ods. 1 písm. b) tohto zákona označované ako „orgány kontroly“), pričom vo Vašom prípade je týmto orgánom kontroly MF SR. (...)

Kontrolu, ktorej vykonania ste sa vo svojich podaniach dožadovali (s odvolaním sa na nesprávne ustanovenia zákona), je kontrola podľa § 21 zákona č. 152/1998 Z. z., pričom z ods. 1 citovaného ustanovenia vyplýva, že uvedenú kontrolu vykonáva v orgánoch verejnej správy vedúci alebo ním poverená osoba.

Vzhľadom na uvedené Vám oznamujeme, že tieto podania aj s ich prílohovou časťou boli postúpené MF SR na zabezpečenie ich vybavenia s tým, aby Vás o výsledku informovali priamo a kópiou odpovede aj sekciu kontroly a boja proti korupcii Úradu vlády SR.»

V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (obdobne napr. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 299/07, III. ÚS 99/08).

Ústavný súd v rámci doterajšej rozhodovacej činnosti uviedol, že čl. 46 ods. 1 ústavy je primárnou ústavnou bázou pre zákonom upravené konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky príslušných na poskytovanie právnej ochrany, a tým aj „bránou“ do ústavnej úpravy jednotlivých aspektov práva na súdnu a inú právnu ochranu zakotvených v siedmom oddiele druhej hlavy ústavy (čl. 46 až 50). Zároveň podľa čl. 46 ods. 4 ústavy podmienky a podrobnosti o tejto ochrane ustanoví zákon, resp. v zmysle čl. 51 ods. 1 ústavy

je možné domáhať sa práv podľa čl. 46 ústavy len v medziach zákonov, ktoré toto ustanovenie vykonávajú (obdobne napr. I. ÚS 56/01, I. ÚS 136/06, III. ÚS 198/07, III. ÚS 32/08).

Ústavný súd zistil, že úrad vlády namietaným listom č. 1473-2/2008/IP-52/OPS zo 4. marca 2008 sťažovateľovi jasne, s poukázaním na príslušné zákonné ustanovenia, oznámil, z akého dôvodu bola jeho sťažnosť postúpená na vybavenie ministerstvu. Z toho nepochybne vyplýva, že úrad vlády vecne sťažnosť nevybavil v prospech, resp. neprospech sťažovateľa, ale ju len posunul na vybavenie príslušnému orgánu verejnej moci, pričom tento svoj úkon aj náležite odôvodnil. Uvedený postup úradu vlády s poukázaním na odôvodnenie tohto rozhodnutia v časti, v ktorej sa ústavný súd zaoberal dôvodmi odmietnutia sťažnosti pre nedostatok právomoci, považuje ústavný súd za súladný so zákonom.

Zistené skutočnosti zatiaľ vylučujú, aby bolo vôbec možné uvažovať o porušení základného práva sťažovateľa na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 12 ods. 2 ústavy postupom úradu vlády. Keďže ústavný súd nezistil príčinnú súvislosť medzi napadnutým postupom úradu vlády a označenými článkami ústavy, podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde sťažnosť v tejto časti odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

Vzhľadom na to, že ústavný súd sťažnosť odmietol, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími požiadavkami sťažovateľa nastolenými v sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. augusta 2008